

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

03.06.2026 року

Разова спеціалізована вчена рада Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Державне регулювання трансфертного ціноутворення на підприємствах в Україні» за спеціальністю 051 «Економіка» 03 червня 2026 року.

Здобувач ступеня доктора філософії Моленда Андрій Романович народився 30 березня 1977 року у м. Самбір, Львівської області, громадянин України, освіта вища: закінчив у 1999 році ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за спеціальністю «Облік і аудит». Навчається в аспірантурі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» з 2022 року по теперішній час. Приватний підприємець.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 61.051.242, утворена наказом Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» від «31» березня 2026 року № 110/01-04, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - ГОТРА Вікторія Вікторівна, д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Рецензентів - ГАЗУДА Леся Михайлівна, д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

МОЛНАР Олександр Сергійович,
к.е.н., доцент, завідувач кафедри
економіки, підприємництва та торгівлі
економічного факультету ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»;

Офіційних опонентів - МИСКІН Юрій Ігоревич, д.е.н.,
професор, професор кафедри
економічної політики, маркетингу та
бізнес-аналітики «Державного
податкового університету»;

КОРОЛЬ Світлана Яківна, д.е.н.,
професор, професор кафедри обліку та
оподаткування «Державного
торговельно-економічного
університету».

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми Strike Plagiarism ознак академічного плагіату виявлено не було. Науковий керівник – Левкулич Вікторія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертацію виконано з дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами). Зокрема дисертація містить нові науково-обґрунтовані результати дослідження, які проведені Молендою Андрієм і виконують конкретне наукове завдання, що полягає в

поглибленні теоретичних засад та розробці на цій основі практичних рекомендацій щодо удосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення на підприємствах в Україні.

Проаналізовано підходи науковців до визначення сутності трансфертного ціноутворення. Виявлено п'ять контурів, на які звертають увагу вчені при трактуванні терміну «трансфертне ціноутворення»: процесний, системний, функціональний, цільовий та управлінський. Обґрунтовано, що трансфертне ціноутворення може проявлятися у формі процесу, системи, технології, інструменту досягнення цілі та елементу управління. Розроблено концепцію вдосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні. Окреслено її місію, візію, цінності, об'єкт, предмет. Визначено тенденції генези, зарубіжний досвід, інституційні запити та гіпотетичні припущення, на яких вона базується. Запропоновані концептуальні патерни та фундаментальні принципи підвищення ефективності регуляторного впливу держави на процеси трансфертного ціноутворення. Запропоновані практичні рекомендації з удосконалення, які спрямовані на вирішення проблем державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 у наукових фахових виданнях України, що повністю відповідає вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії:

1. Сержанов В. В., Моленда А. Р. Мотиви застосування підприємствами трансфертного ціноутворення. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія «Економіка»*, № 1 (61), 2023. С. 121 – 127.

URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/278446>

DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1\(61\).121-127](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1(61).121-127)

ISSN 2415-735X

2. Сержанов В. В., Моленда А. Р. Міжнародний досвід та перспективи впровадження договорів про попереднє узгодження ціноутворення в Україні.

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка», № 1 (63), 2024. С. 230 – 237.

URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/303489>

DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1\(63\).230-237](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2024.1(63).230-237)

3. Колісник Г. М., Моленда А. Р. Офшори та перспективи їх застосування у трансфертному ціноутворенні. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія «Економіка», № 1 (65), 2025. С. 134 – 142.*

URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/329032>

DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2025.1\(65\).134-141](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2025.1(65).134-141)

ISSN 2415-735X

4. Моленда А. Р. Аналіз ефективності державного регулювання трансфертного ціноутворення. *Економіка та суспільство, № 81, 2025. С. 1-7.*

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6983>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-32>

ISSN 2524-0072

5. Моленда А. Р. Методологічні засади вдосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення. *Актуальні проблеми сталого розвитку, № 9 (2), 2025. С. 244 – 250.*

URL: <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/issue/view/14>

DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(9\)-28S](https://doi.org/10.60022/2(9)-28S)

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради: *Мискін Юрій Ігоревич* - д.е.н., професор, професор кафедри економічної політики, маркетингу та бізнес-аналітики «Державного податкового університету» (офіційний опонент).

Зауваження Мискіна Ю.І.:

1. У ході вивчення генезису державного регулювання трансфертного ціноутворення дисертант здійснив періодизацію реальної світової та національної практики (С. 56 — 64). Поділяючи думку автора щодо доцільності осмислення еволюції державного регулювання трансфертного ціноутворення,

все ж вважаємо необхідним приділення уваги і підходу, у межах якого розкривається процес становлення та розвитку державного регулювання трансфертного ціноутворення у розрізі шкіл і напрямків економічної думки.

2. За результатами діагностики стану функціонування системи державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні автором ідентифіковані ключові проблеми, на вирішення яких спрямоване дисертаційне дослідження (С. 73 - 90). Проте, очевидно, що частина з цих проблем зумовлена початком повномасштабної війни на території нашої держави. У цьому контексті доцільно було б окремо зазначити, які негативні тенденції є наслідком війни, а їх подолання лежить у площині досягнення миру.

3. Однією із базових цінностей, на які спирається концепція удосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні, визначено «гармонізація інтересів держави та платників податків на основі довіри та партнерства» (С. 123 - 125). При цьому відсутній аналіз бар'єрів для партнерства в українських реаліях, до яких слід віднести низький рівень довіри до державних інституцій, недосконалість судового захисту та корупційні ризики.

4. Запропонувавши матрицю послідовності реалізації пропозицій з удосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні у розрізі трьох альтернативних стратегічних сценаріїв, автор слушно підкреслює залежність від міжнародної фінансової допомоги (С. 137 - 139). Проте залишається незрозумілим, про які саме обсяги фінансових потреб йде мова.

5. Досліджуючи цифровізацію процесів державного контролю за трансфертним ціноутворенням автор оцінив фактичний стан та потенціал використання цифрових технологій у державному регулюванні трансфертного ціноутворення в Україні (С. 153 - 158). Робота б виграла, якби, поряд з перевагами використання сучасних цифрових технологій, були б проаналізовані ризики та етичні проблеми їх застосування в державному контролі за трансфертним ціноутворенням.

Король Світлана Яківна - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування «Державного торговельно-економічного університету» (офіційний опонент).

Зауваження Король С.Я.:

1. Аналізуючи сутність державного регулювання трансфертного ціноутворення (п. 1.2), здобувач приходить до висновку, що його варто розуміти як «цілеспрямований, системно організований та нормативно врегульований процес управлінського впливу держави на формування, контроль і коригування цін у контрольованих операціях між пов'язаними особами, який здійснюється з метою забезпечення макроекономічної стабільності та формування конкурентоспроможного середовища для національних підприємств». Загалом поділяючи наведене тлумачення дефініції «державне регулювання трансфертного ціноутворення», доцільно акцентувати увагу на тому, що окремі інструменти державного впливу здатні не лише мінімізувати потенційні ризики та загрози, але й, за певних умов, виступати їх джерелом. Зокрема, неузгодженість, надмірна фрагментарність або непослідовність державного регулювання можуть стимулювати прояви опортуністичної поведінки з боку платників податків. На наш погляд, зазначений аспект проблематики розкрито здобувачем недостатньо повно.

2. Враховуючи, що система державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні значною мірою формувалася під впливом міжнародних податкових стандартів та рекомендацій ОЕСР, особливої ваги набуває порівняльний аналіз еволюції відповідного нормативно-правового забезпечення. У цьому контексті періодизація вітчизняної практики та узагальнення міжнародного досвіду державного регулювання трансфертного ціноутворення, здійснені в п. 1.3, виграли б від більш глибокого компаративного аналізу нормативно-правового середовища України та провідних зарубіжних держав.

3. Досліджуючи стан функціонування системи державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні (п. 2.1), здобувач недостатньо ваги приділив аналізу структурної трансформації цієї системи в умовах повномасштабного вторгнення та воєнного стану. Зокрема, на нашу думку, робота виграє б від більш глибокого висвітлення впливу воєнних умов на механізми державного контролю, податкового адміністрування, цифровізації контрольних процедур та поведінкові аспекти платників податків у сфері

трансфертного ціноутворення.

4. Одним із фундаментальних принципів концепції вдосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні здобувач визначає «кооперативну взаємодію держави та бізнесу» (п. 3.1, с. 133). Загалом підтримуючи важливість розвитку партнерських механізмів взаємодії між державою та платниками податків у сфері трансфертного ціноутворення, вважаємо, що у роботі недостатньо акцентовано визначальну роль держави як ключового суб'єкта регуляторного впливу. Адже саме державні інституції формують нормативно-правове середовище, визначають параметри податкового контролю та забезпечують реалізацію регуляторної політики у сфері трансфертного ціноутворення. У цьому контексті економічні інтереси платників податків реалізуються у межах установлених державою правил і процедур, що обумовлює провідну роль держави у системі відповідних регуляторних відносин.

5.3 метою оцінки превентивного впливу держави на поведінку платників податків у сфері трансфертного ціноутворення здобувачем обгрунтовано економіко-математичні параметри точки беззбитковості у контексті вибору платником податків стратегії маніпулювання трансфертним ціноутворенням для цілей податкового планування (п. 3.2). Разом із тим запропонований підхід ґрунтується переважно на раціонально-утилітарній моделі поведінки платника податків, тоді як недостатньо уваги приділено нормативно-етичним та поведінковим аспектам у податкової доброчесності.

Однак, вказані дискусійні питання не знижують загального позитивного рівня наукового дослідження.

Газуда Леся Михайлівна – д.е.н., професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Газуди Л.М.:

1. Наслідки російсько-української війни здійснюють суттєвий вплив на регуляторну політику України у сфері трансфертного ціноутворення. Робота

виграла б, якби це питання досліджувалося поряд з іншими аспектами державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні.

2. Еволюцію державного регулювання трансфертного ціноутворення (параграф 1.3) доречно було б проаналізувати не лише у розрізі зарубіжної та вітчизняної практики, а й у контексті інтелектуального і евентуального підходів.

3. Розроблена дисертантом матриця послідовності реалізації пропозицій з удосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні (таблиця 3.2) базується на трьох альтернативних стратегічних сценаріях (оптимістичному, базовому та песимістичному). При цьому залишається незрозумілим, з якого саме часу необхідно реалізовувати рекомендації: з фактичного поточного моменту чи після завершення війни.

4. Для оцінки ефективності державного регулювання трансфертного ціноутворення дисертантом запропоновано формулу (3.15). Проте залишається незрозумілим чи здійснювалась практична апробація цієї формули.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Молнар Олександр Сергійович – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки, підприємництва та торгівлі ДВНЗ Ужну (рецензент).

Зауваження Молнара О.С.:

1. Зарубіжний досвід державного регулювання трансфертного ціноутворення, який відображено у параграф 1.3, доцільно було б дослідити не лише з позиції його адаптації у вітчизняну практику, а й з урахуванням необхідності гармонізації державних політик у сфері трансфертного ціноутворення України та Європейського Союзу.

2. Як методологічну основу концепції удосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні у роботі запропоновано 9 концептуальних патернів та 11 фундаментальних принципів. Така значна їх кількість розмиває значущість кожного з них. Тому доцільно було б сконцентрувати увагу на тих патернах і принципах, які мають найбільш важливе значення у контексті методологічного забезпечення удосконалення державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні.

3. У параграфі 3.2 дисертант розрахував економіко-математичні параметри точки беззбитковості стратегії маніпулювання платником податків трансфертним ціноутворенням для цілей податкового планування. При цьому залишається не зрозумілим як оцінено реальну вітчизняну практику державного регулювання трансфертного ціноутворення у контексті здійснення превентивного впливу держави на поведінку платників податків у сфері трансфертного ціноутворення.

4. У параграфі 3.3 дисертантом розроблено модуль автоматизації оцінки ефективності державного регулювання трансфертного ціноутворення в Україні. У зв'язку з цим, доречно було б запропонувати, в яких саме програмних продуктах вбачається практична реалізація даного модулю.

Зауваження не впливають на наукову цінність роботи.

Готра Вікторія Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та торгівлі економічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради).

Відмічена актуальність, наукова новизна, теоретичне та практичне значення. Зауважень не вказано.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Моленді Андрію Романовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Вікторія ГОТРА